

Sygn. akt V U 547/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku D. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania D. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 lipca 2018 r.

znak (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 547/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lipca 2018 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał wnioskodawczyni D. M. emeryturę

od 1 grudnia 2017 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość świadczenia wyniosła 1.414,35 zł brutto (po waloryzacji w marcu 2018 r. wyniosła 1.456,50 zł). Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek zewidencjonowanych na koncie

z uwzględnieniem waloryzacji tj. kwota 13.565,41 zł oraz kwota kapitału początkowego

z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie

do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury

tj. kwota 352.327,63 zł. Tak wyliczoną kwotę kapitału początkowego organ podzielił przez średnie dalsze trwanie życia tj. 258,7 miesięcy.

Wnioskodawczyni odwołała się od przedmiotowej decyzji. Wniosła o jej zmianę poprzez wyliczenie jej emerytury zgodnie z obowiązującym prawem.

W uzasadnieniu wskazała, że decyzja o przyznaniu emerytury z dnia 5 stycznia 2018 r. w kwocie zaliczkowej opiewa na kwotę 1.204,53 zł. Następna decyzja o waloryzacji emerytury opiewa na kwotę 1.239,43 zł. Ostatnia decyzja z dnia 5 lipca 2018 r. ustala wysokość świadczenia do wypłaty w kwocie 1.222,41 zł.. Wnioskodawczyni podniosła, że nie rozumie dlaczego pomimo opłacenia składki za rok 2017 i urzędowej waloryzacji od 1 marca 2018 r. kwota jej emerytury po przeliczeniach wzrosła w tak niskim wymiarze, a wręcz maleje. Nadto wnioskodawczyni podniosła, że nie rozumie dlaczego nie zaliczono jej ostatniego roku pracy. Wnioskodawczyni nadmienila, że została pouczona, iż osoby o statusie takim jak ona, mają prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w przepisach art. 24 ustawy emerytalnej a prawo do emerytury według nowych przepisów ZUS ustala z urzędu. Wnioskodawczyni dodała, że nie znając szczegółów przepisów emerytalnych w dniu 28 grudnia 2017 r. złożyła wniosek o emeryturę, którą przyznano jej od 1 grudnia 2017 r. tj. od miesiąca w którym złożyła wniosek. Wobec powyższego wnioskodawczyni stawia pytanie od kiedy ma prawo do emerytury zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi organ wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu wskazał, że przyczyną zmiany wysokości emerytury była korekta kwoty składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do dnia 30 listopada 2017 r. Korekta składek jest wynikiem ustalenia prawidłowych okresów ubezpieczenia i wysokości składek, a w konsekwencji złożenia przez płatnika składek Spółdzielnię (...) w R. dokumentów korygujących w zakresie wysokości składek oraz złożenia przez płatnika składek Powiatowy Urząd Pracy w P. dokumentów korygujących w zakresie podlegania ubezpieczeniu i składek. Jednocześnie organ poinformował, że przy ustalaniu wysokości emerytury do obliczenia kwoty emerytury, przyjmuje się składki zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego do dnia poprzedzającego miesiąc od którego przysługuje wypłata emerytury, co zostało wskazane w punkcie II decyzji. Ponadto w „Informacji” punkt 11 str. 4 decyzji organ poinformował, że w przypadku, gdy emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu, od którego przyznano emeryturę, wysokość świadczenia ustala się ponownie, na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po zakończeniu roku kalendarzowego lub w każdym czasie po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Organ rentowy wskazał, że przy ustalaniu wysokości emerytury przysługującej wnioskodawczyni od dnia 1 grudnia 2017 r. uwzględnił składki zewidencjonowane na koncie do dnia 30 listopada 2017 r. Natomiast skarżąca nie składała wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury, poprzez doliczenie składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia po dacie przyznania prawa do świadczenia i w związku z tym podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Jednocześnie organ poinformował, iż w związku ze zmianą od dnia 1 października 2017 r. ustawy emerytalnej, dotyczącą obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet, powiadomił wnioskodawczynię o zachowaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla danej osoby zgodnie z przepisami obowiązującymi przed 1 października 2017 r. (W przypadku skarżącej jest to 61 lat i 6 m-cy). Natomiast od dnia osiągnięcia podwyższonego wieku emerytalnego zostanie przyznana z urzędu emerytura. Organ zauważył, że w piśmie z dnia 18 lipca 2017 r. wskazał również, że w związku z obniżeniem od 1 października 2017 r.. wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet, zmieniły się warunki przechodzenia na emeryturę. Tym samym osoba mająca w dniu 1 października 2017 r. ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i ma ukończony wiek 60 lat (kobiety), - może sama zgłosić wniosek o emeryturę. Organ podniósł, że uwzględniając obowiązujące przepisy ustawy emerytalnej oraz ustawy zmieniającej, brak jest podstaw prawnych do przyznania, z urzędu emerytury od dnia 1 października 2017 r., tj. dnia obowiązywania przepisów obniżających wiek emerytalny, osobom uprawnionym do renty z tytułu niezdolności do pracy. Prawo do emerytury, dla osób uprawnionych na dzień 1 października 2017 r. do renty z tytułu niezdolności do pracy, przed osiągnięciem obowiązującego poprzednio podwyższonego wieku emerytalnego, może być ustalone jedynie na ich wniosek. Organ podniósł,

że wnioskodawczyni, która jest uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy na stałe, złożyła wniosek o emeryturę w dniu 28 grudnia 2017 r. Organ rentowy, po rozpatrzeniu tego wniosku, decyzją z dnia 5 stycznia 2018 r. przyznał emeryturę w kwocie zaliczkowej. Data przyznania emerytury została ustalona z uwzględnieniem przepisów określonych w art. 116 i 129 ustawy emerytalnej, które stanowią, że postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, a świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Sąd ustalił:

Wnioskodawczyni D. M. ur. (...)

Realizując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 lutego 2001 r. decyzją z dnia 12 kwietnia 2001 znak: (...) organ rentowy przyznał okresowo wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 31 maja 2001 r. Kolejnymi decyzjami organ rentowy przedłużał wnioskodawczyni prawo do ww. świadczenia. Ostatecznie decyzją z dnia 15 grudnia 2014 r. znak: (...) organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe.

W dniu 18 lipca 2017 r. organ rentowy przesłał wnioskodawczyni pismo - informację zawierającą pouczenie z którego treści wynika, iż w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. póź. 38) osoba mająca przed dniem 1 października 2017 r. ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy orzeczonej na trwałe lub na okres przypadający po osiągnięciu podwyższonego wieku emerytalnego ustalonego dla danej osoby zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w brzmieniu obowiązującym w dniu 30 września 2017 r., która do dnia 30 września 2017 r. nie osiągnęła tego wieku, nie mająca ustalonego prawa do emerytury zachowuje prawo do tej renty do dnia osiągnięcia podwyższonego wieku emerytalnego (łącznie z tym dniem), jeżeli będzie pobierała rentę w tym dniu. Od dnia osiągnięcia ww. podwyższonego wieku emerytalnego zostanie tej osobie przyznana z urzędu emerytura. Przyznanie z urzędu emerytury spowoduje ustanie prawa do renty od tego dnia. W związku z obniżeniem od dnia 1 października 2017 r. wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn zmieniły się warunki przechodzenia na emeryturę. Osoba mająca w tym dniu ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy może zgłosić wniosek o emeryturę na warunkach określonych w znowelizowanej ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ile ma ukończony wiek 60 lat dla kobiet lub 65 lat dla mężczyzn. Jeżeli emerytura z FUS okazałaby się świadczeniem mniej korzystnym od renty osoba ubiegająca się o emeryturę nadal będzie mogła pobierać rentę. Do dnia uprawomocnienia się decyzji przyznającej emeryturę osoba uprawniona może również wycofać wniosek o emeryturę. Jeżeli osoba uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy nie zgłosi do dnia osiągnięcia ww. podwyższonego wieku emerytalnego wniosku o emeryturę i w dniu osiągnięcia tego wieku będzie pobierała rentę oraz nie będzie miała ustalonego prawa do emerytury zostanie jej z urzędu przyznana emerytura od dnia osiągnięcia tego wieku. Zostanie ona ustalona w kwocie nie niższej niż dotychczas przysługująca renta z tytułu niezdolności do pracy.

W dniu 28 grudnia 2017 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę.

Organ rentowy, po rozpatrzeniu ww. wniosku na podstawie przepisów ustawy emerytalnej, decyzją z dnia 5 stycznia 2018 r. znak: (...) przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury w kwocie zaliczkowej od dnia 1 grudnia 2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Do obliczenia wysokości emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne tj. kwotę 18.815,67 zł oraz kwotę kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego podjęto wypłatę emerytury, tj. kwotę 352.327,63 zł. Tak wyliczoną kwotę kapitału początkowego organ podzielił przez średnie dalsze trwanie życia tj. 258,7 miesięcy. Wysokość świadczenia wyniosła 1.434,65 zł.

W decyzji poinformowano, iż emeryturę przyznano w kwocie zaliczkowej z uwagi na nieprawidłowości w rozliczeniach i okresach podlegania ubezpieczeniom, na koncie ubezpieczonego oraz, że po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, świadczenie zostanie ponownie naliczone, o czym wnioskodawczyni zostanie powiadomiona odrębną decyzją.

Po zakończeniu postępowania prowadzonego z płatnikami składek, dotyczącego wyjaśnienia nieprawidłowości w rozliczeniach i okresach podlegania ubezpieczeniu na koncie ubezpieczonego dotyczącego wnioskodawczyni, w sprawie została wydana skarżona w sprawie decyzja ostateczna z dnia 5 lipca 2018 r.

Dowód:

- dokumenty w aktach ubezpieczeniowych w tym decyzje o przyznaniu renty (k.24-24v, 166-166v), wniosek o emeryturę z 28 grudnia 2017 r. (k 1-5), informacja z 18 lipca 2017 r. (k.214), decyzja z 5 stycznia 2018 r. znak: (...) (k.8-9v).

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przepis art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270) stanowi, że postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Z kolei art. 129 ust. 1 ww. ustawy stanowi, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Natomiast w myśl art. 17 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. (Dz.U. 2017 poz. 38) o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw zwanej dalej „ustawa zmieniająca”, przepisy niniejszej ustawy nie naruszają praw i obowiązków osób, które nabyły prawo do świadczeń określonych w przepisach zmienianych niniejszą ustawą.

Stosownie do art.19 ust. 1 pkt 4 ustawy zmieniającej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych powiadamia osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, przyznanej na okres do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla danej osoby zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy lub na okres przypadający po dniu osiągnięcia tego wieku, a które nie mają ustalonego prawa do emerytury - o zachowaniu prawa do świadczenia do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla danej osoby zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że prawo do tych świadczeń ustanie przed tym dniem, oraz o obowiązujących od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy warunkach nabywania prawa do emerytury i możliwości zgłoszenia wniosku o emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Przechodząc do meritum sprawy podnieść należało, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznawanej sprawy sądowej wyznacza treść decyzji organu rentowego oraz wniesionego od niego odwołania i wyłącznie w powyższym zakresie podlega ona kontroli Sądu zarówno pod względem formalnej poprawności jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza bowiem do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji, w związku z czym niedopuszczalne jest rozpoznawanie merytoryczne żądań, które wykraczają poza zakres decyzji zaskarżonej odwołaniem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2012 r. sygn. akt II UK 275/11).

W sprawie sporna było to czy organ decyzją z dnia 5 lipca 2018 r. znak: ENP/25/019095504 przyznał wnioskodawczyni emeryturę w prawidłowej wysokości. Wnioskodawczyni wskazywała bowiem, że nie rozumie dlaczego pomimo opłacenia składki za rok 2017 i urzędowej waloryzacji od 1 marca 2018 r. kwota jej emerytury po przeliczeniach wzrosła w tak niskim wymiarze, a wręcz maleje. Ubezpieczona dodała, iż osoby o statusie takim jak ona mają prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w przepisach art. 24 ustawy emerytalnej a prawo do emerytury według nowych przepisów ZUS ustala z urzędu.

Ze stanowiskiem wnioskodawczyni nie sposób się zgodzić. Z treści wskazanych w uzasadnieniu przepisów wynika, iż wnioskodawczyni jako osoba mająca przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, zachowała prawo do renty, do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego określonego dla niej zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie ustawy zmieniającej z 16 listopada 2016 r.

tj. w przypadku wnioskodawczyni 61 lat i 6 lat. W konsekwencji powyższego - wbrew stanowisku wnioskodawczyni - organ zobowiązany był przyznać wnioskodawczyni emeryturę z urzędu dopiero od ukończenia podwyższonego wieku emerytalnego. Jeżeli ubezpieczona chciała uzyskać emeryturę w wieku obniżonym, to winna była złożyć w tym przedmiocie wniosek. Z całą stanowczością należy zaznaczyć, że organ nie miał uprawnień do wydania z urzędu decyzji którą przyznawałby ubezpieczonej emeryturę w wieku obniżonym. Wnioskodawczyni w piśmie z dnia 18 lipca 2017 r. została szczegółowo i prawidłowo pouczona o zasadach przyznania emerytury w wieku obniżonym. Nie można zatem w tym przedmiocie przypisać organowi jakiegokolwiek winy.

Nieuzasadniony okazał się również zarzut dotyczący rozbieżności w wysokości emerytur.

Wskazać należy, iż decyzją z dnia 5 stycznia 2018 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni emeryturę w formie zaliczkowej. Zasadą jest, że organ rentowy oblicza wysokość takiej emerytury jedynie w przybliżeniu i bardzo często okazuje się, że emerytura przyznana w decyzji ostatecznej jest w istocie niższa niż ta przyznana w decyzji zaliczkowej. Tak też było w przypadku wnioskodawczyni. Organ bowiem jednoznacznie wskazał, że w przypadku wnioskodawczyni niezbędne było przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego z uwagi na nieprawidłowości w rozliczeniach i okresach podlegania. Dopiero przeprowadzenie takiego postępowania umożliwiło ustalenie wysokości emerytury w sposób prawidłowy.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczyni D. M..

SSO Regina Stępień